

MEEDOEN

Presentatie

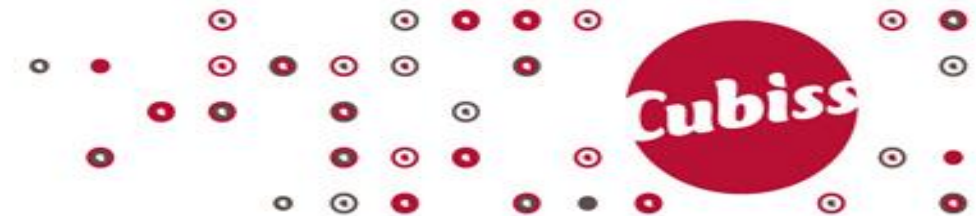
laaggeletterdheid en armoede

door Ivette Sprooten
adviseur Laaggeletterdheid

Wat is laaggeletterdheid?

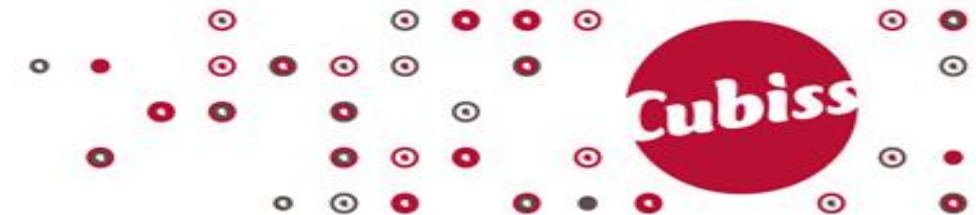
Iemand is laaggeletterd als hij/zij niet in staat is gedrukte, geschreven (of digitale) informatie te gebruiken om:

- Te functioneren in de samenleving
- Te functioneren op de werkplek
- Eigen doelstellingen te realiseren
- Eigen kennis en ontwikkeling te realiseren

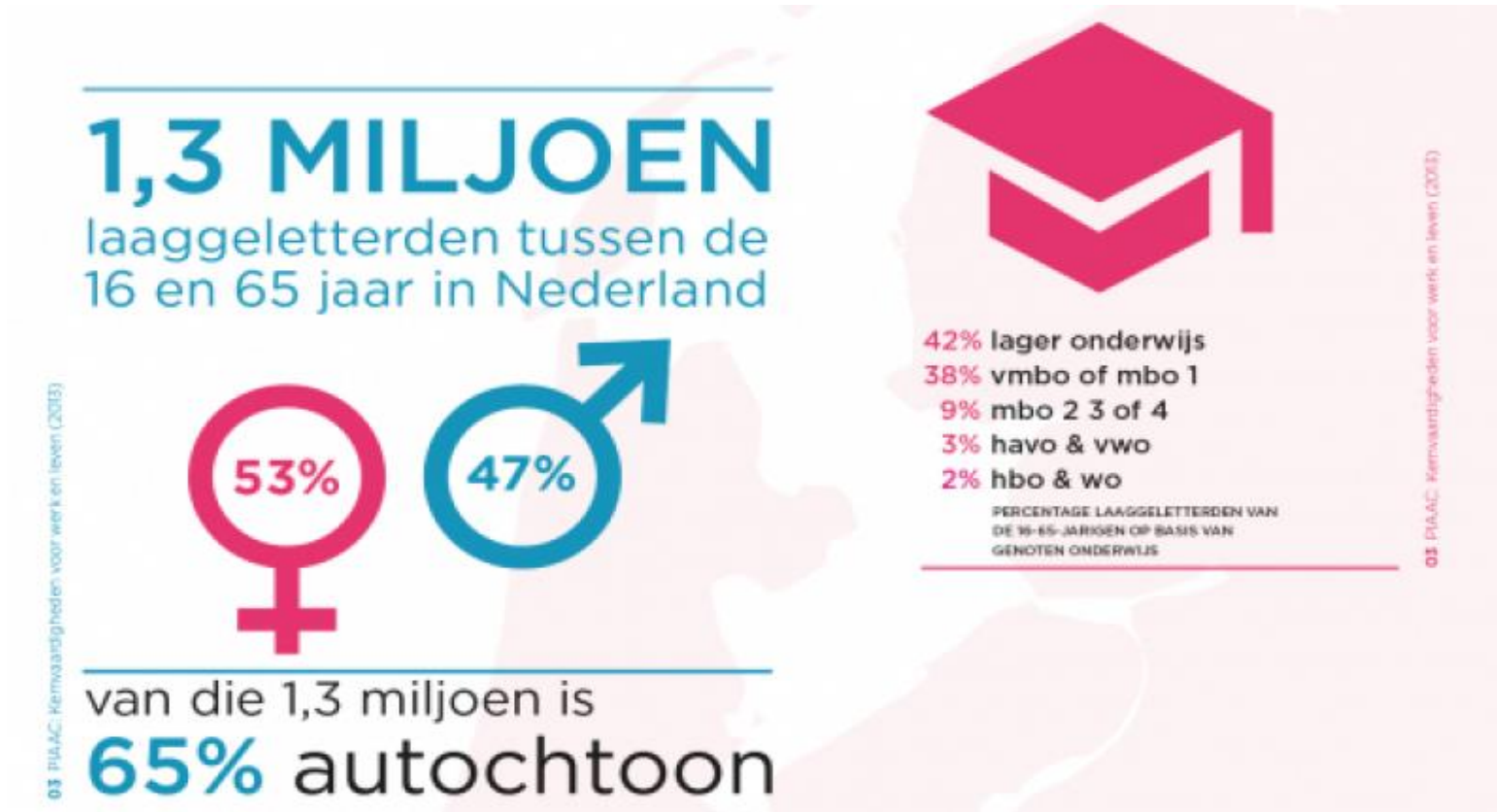

Zelfredzaam ?

- Laaggeletterden kunnen zich moeilijk redden in onze maatschappij doordat zij slecht kunnen lezen, schrijven, rekenen en niet digitaal vaardig zijn.

Omvang van laaggeletterdheid

*Piaac onderzoek 2012
Feiten & cijfers geletterdheid 2013*

Taal voor
het Leven

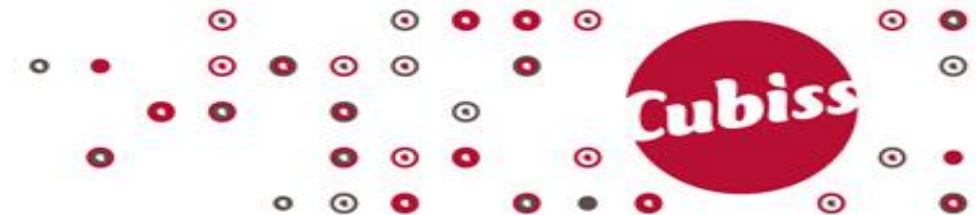

Omvang van laaggeletterdheid

Schatting laaggeletterden in Limburg

Bron cijfers: ROA 2015

gemiddeld 12,8 % beroepsbevolking

Oorzaken laaggeletterdheid

Thuisituatie en sociale omgeving

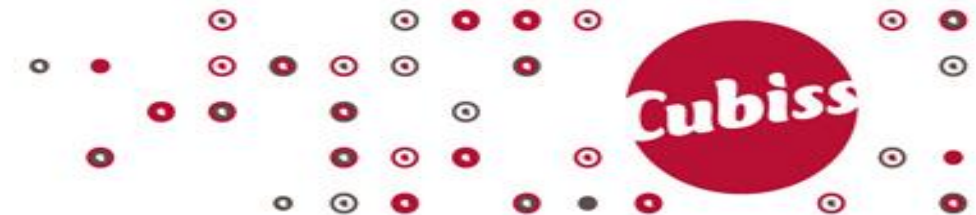
- Opgroeien in 'taalarme omgeving'
- Bij ouderen: vroeg werken vanwege financiële situatie

Onderwijs

- Onvoldoende aandacht en begeleiding school
- Weinig opleiding (bijv. ziekte, lichamelijke handicap, spijbelen, voortijdig schoolverlaten, reizend bestaan)

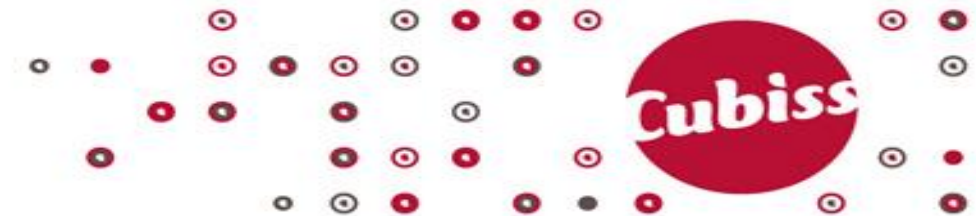
Individuele factoren

- Algemene leer- en gedragsproblemen
- Concentratiestoornis, taalzwakte
- Vaardigheid: 'Use it or lose it'

Kinderen van laaggeletterden

- Moeilijker voor laaggeletterde ouders om taalrijke leesomgeving te creëren bijv. arm dus weinig geld voor boeken of taalbijles
- Kwaliteit van school bepaalt leesprestatie o.a. clustering kinderen met bepaalde sociaaleconomische achtergrond
- Laaggeletterden hebben grote kans op armoede en wonen vaker in slechtere wijken

Kinderen van laaggeletterden

- 80% van gemeenten bereikt taalarme kleuters niet
- 13% kinderen loopt risico op laaggeletterdheid later
- 11% van de kinderen in Nederland leest thuis nooit
- Veel kleuters bij aanvang basisschool achterstand van 2.000 woorden
- 25% leerlingen taalachterstand van 2,5 jaar bij verlaten basisschool

Laaggeletterdheid zowel maatschappelijke als financiële gevolgen

Sociale zekerheid:

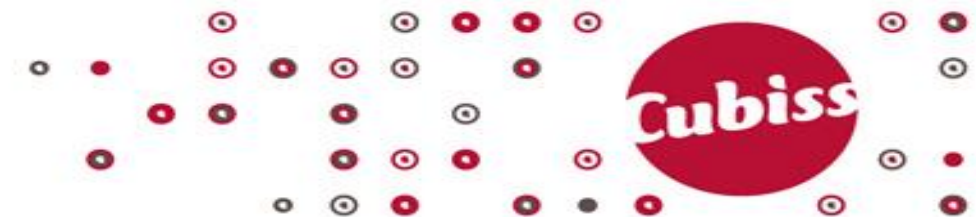
- Kans arbeidsongeschiktheid tot 3 x groter

Arbeidsparticipatie:

- Kans werkloosheid 2 x groter
- 57% van laaggeletterden werkt
- 43% van laaggeletterden heeft geen betaalde baan

Inkomen:

- 37% laaggeletterden behoort tot laagste inkomensgroep !

Onvoldoende financiële vaardigheden ?

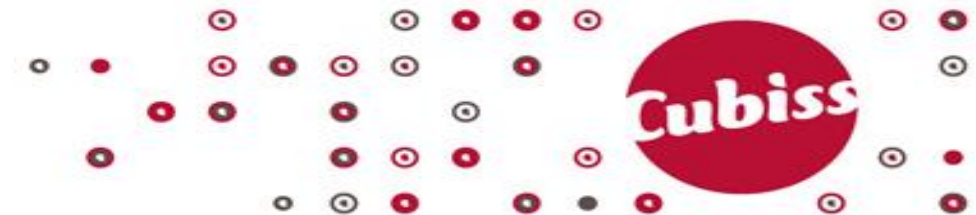
! Slechts 40% Nederlanders = voldoende basale financiële taalvaardigheden

- Probleem is moeilijk herkenbaar
- Schaamte
- Taboe onderwerp
- Komt voor op alle opleidingsniveaus, maar vooral laagopgeleid
- Komt voor binnen alle welvaartsklassen

➔ Maar.... laaggeletterden zijn kwetsbaarder voor problematische schulden: kunnen info over consequenties schulden minder goed gebruiken

➔ Maar.... mensen met lager taalniveau hebben minder goede kansen op sociaaleconomisch succes

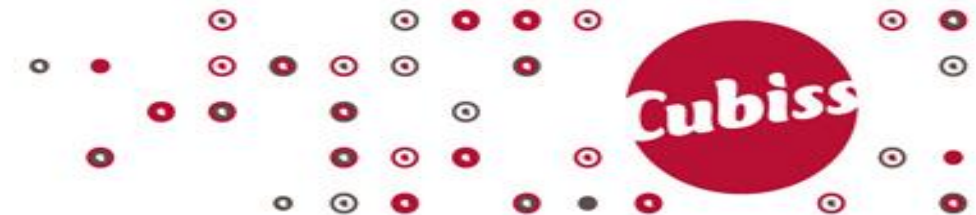

Schulden?

- Laaggeletterden zijn oververtegenwoordigd bij schuldenaren en schuldhulpverlening
- Laaggeletterden hebben vaker overtuiging dat schulden hebben normaal is
- Laaggeletterden zijn minder bereid concessies in hun uitgaven te doen
- Vaak weet omgeving lange tijd niet van hun financiële problemen

Madern, Jungmann, & Van Geuns, 2016

Laaggeletterd en arm gerelateerd

Armoedegrens

19%

van de laaggeletterden
leven ten minste één jaar
onder de armoedegrens

Langdurig arm

Laaggeletterden:

6,2%

Niet-laaggeletterden:

2,5%

Afhankelijkheid uitkering

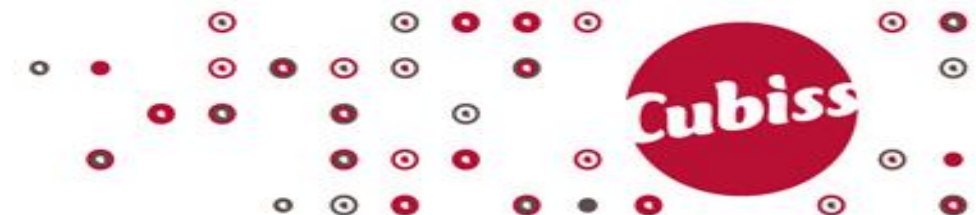

Laaggeletterden

3x vaker

dan Niet-laaggeletterden

Onderzoek relatie laaggeletterdheid en armoede, ECBO/ROA/L&S 2016

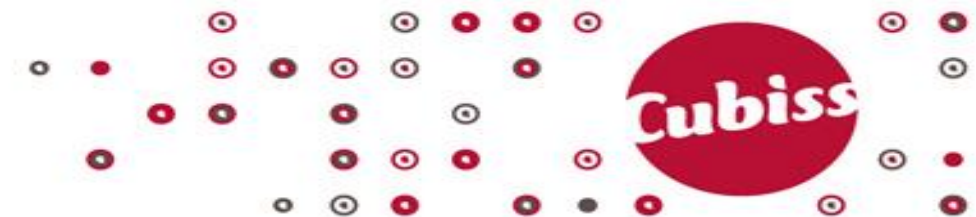
Financiële vaardigheden

Het gaat erom dat mensen:

- om kunnen gaan met geld
- op lange en korte termijn hun financieel beheer op orde hebben
- grip hebben op hun huishoudportemonnee
- weerbaar zijn tegen financiële tegenvallers

 basisvoorwaarden om zelfstandig te kunnen deelnemen aan maatschappij !

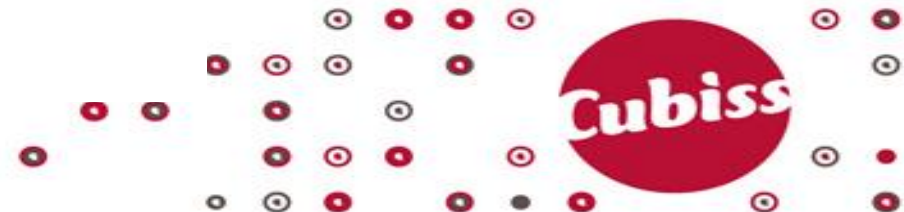

**AAN HET EIND
VAN M'N GELD**

**HOUD IK ALTIJD
EEN STUK MAAND
OVER**

Loesje

POSTBUS 1045
6801 BA ARNHEM

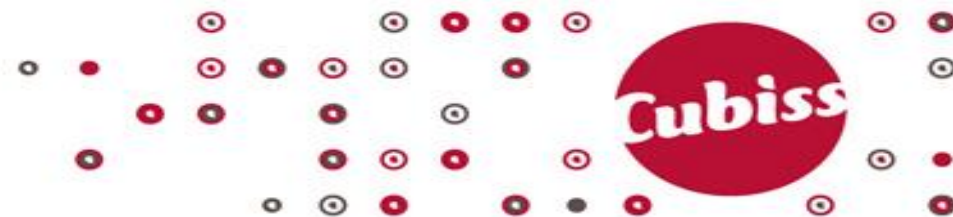
Gemeenten

! Onderzoek wijst uit dat er relatie is tussen laaggeletterdheid en armoede

Dus gemeenten:

- zet in op beleid met combinatie van armoede én laaggeletterdheid!
- neem laaggeletterdheid als kenmerk/probleem mee in alle beleid van sociaal domein!
- pas communicatie en formulieren tbv armoede- en minimaregelingen aan tbv de doelgroep!
- denk na over consequenties van gemeentelijke **digitale** dienstverlening!

i.sprooten@cubiss.nl

